

У К Р А Ї Н А

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, Київська обл., 09107, тел. 0(4563) 5-12-40,
тел./факс 5-04-24 E-mail: Kyiv_academy@ukr.net, Web: <https://www.kristti.com.ua/>
Код ЄДРПОУ 02139618

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради
КНЗ КОР «КОПОПК»
від 23.04.2024 № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КНЗ КОР «КОПОПК»
від 24.04.2024 № 70

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації соціальних педагогів закладів
професійної (професійно-технічної) освіти

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на підставі Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” редакція від 06.04.2023 року №103/98-ВР, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509; Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1077; Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800; Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти «Плекання резилієнтності в закладі освіти», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023 року № 889.

Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами), Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII, указу Президента України від 21.09.2020 № 398/2020 «Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства»; постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», від 21.08.2019 № 800 (зі змінами) «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»; наказів Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення реагування на випадки

домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами», від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність соціального педагога з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний соціальний педагог закладу та/або установи освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: активізація професійного розвитку та саморозвитку соціальних педагогів як працівників психологічної служби у закладі професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей, необхідних для організації навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням основних напрямів державної політики у галузі освіти та запитів громадянського суспільства;
- поглибити й розширити системні знання соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з теорії і практики психолого-педагогічних дисциплін, основних напрямів діяльності та особливостей їх організації, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній освітній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- удосконалити вміння соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- сприяти особистісному та професійному розвитку соціальних педагогів як працівників психологічної служби у закладі закладів професійної (професійно-технічної) освіти на основі актуалізації їхнього професійного та життєвого досвіду відповідно до сучасних вимог суспільства та місцевої громади;
- розвивати громадянські компетентності соціального педагога як працівника психологічної служби у закладі професійної (професійно-технічної) освіти, формувати усвідомлення важливості власної громадянської позиції та впливу на формування демократичного середовища, як у колективі так і в місцевій громаді.

Перелік компетентностей

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти у межах професійної діяльності або галузі знань.

Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.06, ЗК.07, ЗК.08, ЗК.09

Професійні компетентності:

А Психологічна профілактика (А1, А2, А3, А4);

Б Психологічна просвіта (Б1, Б2, Б3, Б4);

В Психологічна діагностика (В1, В2, В3, В4);

Г Психологічна допомога (Г1, Г2);

Ґ Професійний розвиток (Ґ1, Ґ2, Ґ3, Ґ4);

Д Співпраця (Д1, Д2, Д3);

Е Організаційно-методична діяльність (Е1, Е2)

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть відрізнятися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджет (планшет, смартфон), постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Гаркавенко Юлія Олександрівна, методист вищої категорії відділу психологічної підтримки та ментального здоров'я Комунального навчального закладу Київської обласної ради “Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів”					
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти					
3.	Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей					
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Соціальні педагоги закладів професійної (професійно-технічної) освіти					
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність соціального педагога закладу та/або установи освіти					
6.	Зміст освітньої програми	№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
				Кількість годин			
				лекційні	семінарські	практичні	усього
		1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	4		2	6
		1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2			2
1.2.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традиції та інновацій	2			2		

		1.3.	Національна ідентичність в історичному вимірі			2	2
		2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу професійної (професійно-технічної) освіти: територія безпеки та розвитку	2		18	20
		2.1. Інваріантна складова модуля		2		12	14
		2.1.1.	Особистісно-професійний імідж соціального педагога	2			2
		2.1.2.	Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності			2	2
		2.1.3.	Атестація фахівців психологічної служби			2	2
		2.1.4.	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2	2
		2.1.5.	Психологічні аспекти створення сприятливого безпечного середовища в закладі освіти			6	6
		2.2. Варіативна складова модуля				6	6
		2.2.1.	Інклюзивна освіта: теорія і практика			6	6
		2.2.2.	Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат			6	6
		2.2.3.	Формування команди для розвитку культури демократії в школі			6	6
		2.2.4.	Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру			6	6
		3.	Модуль 3. Фаховий. Організація роботи соціального педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти	4		32	38
		3.1. Інваріантна складова модуля		4		16	20
		3.1.1.	Соціально-педагогічний супровід сімей, які опинились у складних життєвих ситуаціях	2		2	4
		3.1.2.	Девіантна поведінка молоді: причини та профілактика			4	4
		3.1.3.	Допомога здобувачам освіти, які зіштовхнулись із психотравмуючими подіями			2	2
		3.1.4.	Попередження та профілактика проявів суїцидальної поведінки у підлітків.			4	4
		3.1.5.	Забезпечення психологічної безпеки			2	2

		учасників освітнього процесу				
		3.1.6. Здоровий спосіб життя. Профілактика шкідливих звичок	2		2	4
		3.2. Варіативна складова модуля			18	18
		3.2.1. Особливості психологічної взаємодії з вихованцями цифрового покоління			6	6
		3.2.2. Ненасильницьке спілкування як інструмент вирішення конфліктів			6	6
		3.2.3. Педагогічний коучинг як технологія професійного розвитку освітян			6	6
		3.2.4. Кабінет безпеки в закладі професійної (професійно-технічної) освіти: компетентнісний потенціал та методика використання			6	6
		4. Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	8
		4.1. Установче заняття. Вхідне діагностування			2	2
		4.2. Конференція з обміну досвідом			2	2
		4.3. Захист випускних робіт			2	2
		4.4. Вихідне діагностування			2	2
		Разом:	10		62	72
7.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	72 год / 2,4 ЄКТС				
8.	Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована				
9.	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації				
10.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.06, ЗК.07, ЗК.08, ЗК.09 Професійні компетентності: А Психологічна профілактика (А1, А2, А3, А4); Б Психологічна просвіта (Б1, Б2, Б3, Б4); В Психологічна діагностика (В1, В2, В3, В4); Г Психологічна допомога (Г1, Г2); Ґ Професійний розвиток (Ґ1, Ґ2, Ґ3, Ґ4);				

		Д Співпраця (Д1, Д2, Д3); Е Організаційно-методична діяльність (Е1, Е2)
11.	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
12.	Особа (особи), які виконують освітню програму	Рогова В.Б. Пащенко Д.І. Перерва В.С. Часнікова О.В. Локоткова Л. А. Аносова А.В. Шевченко А.М. Шелест Л. В. Алексеева О. І. Слободяник Г. І. Луценко Т. М. Дерій О. В. Качуровський В.С. Камінський О.І. Гаркавенко Ю.О. Вихрестенко Ж.В. Довгань А.І.
13.	Строки виконання програми	Календарний рік
14.	Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
15.	Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується залежно від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
17.	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
18.	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/ програма:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формування людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.2. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.3. Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формуванні національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність здобувачів освіти у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Очікувані результати за соціально-гуманітарним модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності людського капіталу та його впливу на соціально-економічний розвиток;
- ролі освіти у формуванні кваліфікаційного потенціалу суспільства та індивідуального розвитку кожної особистості;
- впливу освіти на здоров'я, економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні процеси;
- суті наступних методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності;
- способів забезпечення якості іншомовної освіти та рівного доступу до неї;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання здобувачів освіти іноземної мови;
- сутності української національної ідеї;
- ролі духовно-морального фактору та духовної свідомості у справі становлення національної ідентичності, мотивації багатьох поколінь українців до захисту своєї Батьківщини.

Уміння:

- аналізувати взаємозв'язок між рівнем освіти нації та її економічними показниками;

- синтезувати інформацію щодо ефективних підходів до розвитку освіти для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- створювати стратегії та програми розвитку освіти з урахуванням потреб сучасного ринку праці та соціокультурних вимог;
- використовувати нові досягнення у психології чи фізіології для поліпшення результативності своєї роботи;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання;
- використовувати нетрадиційні форми уроків для підвищення мотивації здобувачів освіти до вивчення іноземної мови;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки про історичні аспекти національної ідентичності, ефективно обмінюватися інформацією з іншими.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципу доступності освіти для всіх верств суспільства, незалежно від соціального статусу чи матеріального стану;
- готовність до впровадження нових методів та технологій в освітній процес для підвищення ефективності освіти;
- усвідомлення важливості знань як основного ресурсу для розвитку суспільства та самореалізації особистості;
- усвідомлення власної ролі у формуванні та розвитку людського капіталу як ключового чинника сталого розвитку суспільства;
- усвідомлення об'єктивної необхідності впровадження інновацій в освітньому процесі при виникненні нових наукових знань у психології, фізіології, антропології;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- постійне удосконалення мотиваційних стратегій залучення здобувачів освіти до вивчення іноземних мов;
- усвідомлення ролі вчителя як фасилітатора освітнього процесу;
- усвідомлення своєї національної ідентичності, відкритість до самокритики, звільнення від націоналістичних уявлень.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу професійної (професійно-технічної) освіти: територія безпеки та розвитку

2.1. Інваріантна складова модуля

2.1.1. Особистісно-професійний імідж соціального педагога

Ознайомлення з теоретичними основами, механізмами й технологіями формування, розвитку та корекції позитивного особистісно-професійного іміджу педагога. Роль іміджу в педагогічній діяльності, формування умінь і навичок ефективного використання іміджу для успішного здійснення професійних завдань відповідно до постійно змінюваних вимог педагога з боку суспільства.

2.1.2. Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності

Поняття «критерії оцінювання» та «індикатори якості педагогічної діяльності», їх взаємозв'язок та значення в педагогічній практиці. Розгляд основних видів критеріїв якості педагогічної діяльності відповідно до вимог «Абетки для директора». Пояснення та приклади індикаторів, що відображають кожен із цих критеріїв. Практика оцінювання та самооцінювання педагогічної діяльності. Застосування критеріїв та індикаторів педагогічної діяльності в підготовці до проходження сертифікації та атестації.

2.1.3. Атестація фахівців психологічної служби

Основні нормативні документи на які слід звернути увагу під час проходження атестації фахівців психологічної служби; норми, які набирають чинності з моменту оприлюднення нового Положення; аналіз загальних аспектів висвітлених в Положенні; порівняльна характеристика Типового та нового Положення, огляд нововведень.

2.1.4. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина в безпеці». Рівні відповідальності в забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі в надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти, механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки та психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.1.5. Психологічні аспекти створення сприятливого безпечного середовища в закладі освіти

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних закладах освіти. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнівської молоді. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення в дітей різних вікових категорій, вплив стресу на успішність навчання учнів. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності учнів.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Очікувані результати за інваріантною складовою професійного модуля 2.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних принципів та підходів до побудови індивідуальної програми професійного розвитку вчителя;
- складових професійної компетентності педагога;
- вимог та особливостей професійного розвитку працівників психологічної служби;
- взаємозв'язку між основними принципами та потребами сучасного суспільства;
- ролі педагога як каталізатора особистісного розвитку учня в умовах нової парадигми освіти;
- сутності критеріїв та індикаторів в оцінюванні якості педагогічної діяльності;
- взаємозв'язку між виконанням критеріїв та досягненням освітніх цілей та завдань сучасних тенденцій розвитку освіти;

- емоційного інтелекту та його складових;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;
- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточуючими та здоров'я педагога;
- сутності і значення фізичної, інформаційної та психологічної безпеки;
- рівнів відповідальності у реалізації фізичної безпеки в закладі освіти.

Уміння:

- аналізувати власний досвід, навички та потреби для визначення пріоритетів у професійному розвитку;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, враховуючи вимоги та потреби власної педагогічної практики;
- упроваджувати засоби самовдосконалення та підвищення кваліфікації для постійного професійного зростання;
- аналізувати педагогічну діяльність з використанням різних критеріїв та індикаторів якості освіти;
- організовувати освітній процес відповідно до компетентнісного підходу.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- позитивне ставлення до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності;
- здатність об'єктивно оцінювати власну педагогічну діяльність та готовність до безперервного професійного розвитку;
- важливість власного професійного розвитку для реалізації освітніх стандартів;
- готовність до впровадження нових підходів та технологій у свою роботу на основі результатів оцінювання.

2.2. Варіативна складова модуля

2.2.1. Інклюзивна освіта: теорія і практика

Тема 1. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритм дій закладу освіти

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності, розуміння різноманітності серед здобувачів освіти, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Організація професійного розвитку педагогічного колективу з питань інклюзивної освіти, сприяння співпраці з батьками здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, впровадження системи моніторингу та оцінювання ефективності інклюзивного середовища.

Тема 2. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами

Роль та функції психологів та педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожного учня, незалежно від його особливостей. Методи, стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку здобувачів освіти, а також виявлення та вирішення можливих труднощів. Взаємодія з батьками здобувачів освіти та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу

інклюзивного навчання, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Тема 3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожного учня: ступінь функціональних можливостей, стиль навчання, інтереси та потреби, специфічні особливості, пов'язані з конкретними освітніми труднощами. Стратегії та методики адаптації освітнього процесу до врахування цих особливостей з метою забезпечення успішного навчання та розвитку кожного учня. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Сучасні підходи та методики, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами: диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання.

2.2.2. Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат

Тема 1. Освітні виклики в воєнний період: аналіз та стратегії відновлення

Освітні втрати: український контекст. Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок, оцінка та наслідки. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства. Інноваційні підходи до забезпечення навчання під час кризи. Роль освітніх технологій у забезпеченні навчання в умовах воєнного конфлікту. Міжнародний досвід реабілітації освітньої системи після воєнного періоду: вивчення успішних стратегій.

Тема 2. Психологічні втрати в період воєнного стану: стратегії та ресурси відновлення

Психологічні втрати. Психологічні наслідки військових дій для дітей та підлітків: стратегії підтримки та реабілітації. Ментальне здоров'я та його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників та здобувачів освіти. Вплив стресу та травм на навчання та розвиток здобувачів освіти. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час воєнного конфлікту.

Стратегії та інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та здобувачів освіти і на запуск когнітивних процесів у процесі навчання. Травми та стресові реакції внаслідок воєнного стану: аналіз впливу на психічне здоров'я. Програми та підходи до психологічного відновлення. Стратегії самоопіки та психологічної самопідтримки в умовах воєнного стану.

Тема 3. Навчальна мотивація здобувачів освіти в сучасних умовах

Мотивація, мотив, мотивування. Самогенеруюча мотивація. Сучасні підходи до мотивації здобувачів освіти до навчання. Задоволеність від навчання: зовнішні та внутрішні ресурси. Мотиватори «нового покоління». Мотивація без примусу. Розвиток мотивації здобувачів освіти в різні вікові періоди. Методики та стратегії, спрямовані на розвиток навчальної мотивації. Вплив сучасних технологій на навчальну мотивацію здобувачів освіти: можливості та виклики. Роль соціальних мереж та медіа у формуванні навчальної мотивації здобувачів освіти. Адаптація навчальних програм до індивідуальних потреб та інтересів здобувачів освіти для збільшення мотивації. Психологічні аспекти навчальної мотивації: розвиток внутрішньої мотивації та саморегуляції. Роль вчителя у стимулюванні навчальної мотивації здобувачів освіти: стратегії та підходи

2.2.3. Формування команди для розвитку культури демократії в школі

Тема 1. Демократичне врядування

Принципи демократичного врядування. Участь – основа демократичної культури школи. Шкільні правила на основі цінностей демократії. Роль самоврядування учнівської молоді у формуванні демократичних цінностей. Принципи та практики демократичного прийняття рішень у шкільному середовищі. Створення та функціонування шкільного парламенту. Методи інклюзивного управління у школі: врахування потреб всіх учасників. Розвиток лідерських якостей серед здобувачів освіти через демократичне врядування. Роль вчителя як фасилітатора демократичного процесу в шкільному колективі. Вплив демократичного врядування на клімат та культуру школи.

Тема 2. Командна взаємодія

Командотворення: формування команди, тимбілдінг. Ролі та лідерство в командах. Фасилітація як інструмент взаємодії та розвитку команд. Методи фасилітації, мотивації учасників, досягнень результатів роботи в команді. Розвиток ефективних команд у професійному середовищі: фактори успіху. Роль лідерства у формуванні та підтримці командної взаємодії. Ключові навички комунікації для побудови успішних командних відносин. Стратегії вирішення конфліктів у команді: підходи та методи. Типи ролей у команді та їх вплив на результативність спільної діяльності. Психологічний клімат у команді: чинники, що сприяють спільному успіху. Використання технологій для поліпшення командної взаємодії та спільної роботи.

Тема 3. Життєздатність команди

Створення команди для виконання завдання, прояву ролей та командного лідерства, Можливості мотивації до участі у команді. Зростання через лідерство в команді. Діяльність шкільних команд. Мотивація учасників команди. Розвиток довіри та взаєморозуміння у складі команди як фундамент життєздатності. Стратегії збереження та підтримки мотивації учасників команди на тривалий термін. Реагування на виклики та зміни: адаптивність команди як складник її життєздатності. Роль лідера у підтримці та зміцненні життєздатності команди. Ефективне управління конфліктами в командному середовищі для забезпечення стабільності та продуктивності. Оцінка та моніторинг параметрів життєздатності команди: інструменти та методи.

2.2.4. Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру

Тема 1. Надзвичайні ситуації та їх наслідки

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки НС. Рівні надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру. Режим надзвичайної ситуації. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації та постійне інформування про зміни ситуації. Типи надзвичайних ситуацій: природні катастрофи, техногенні аварії, соціальні конфлікти тощо. Психологічні аспекти надзвичайних ситуацій: стрес, тривога та підтримка психічного здоров'я. Вплив надзвичайних ситуацій на соціальні, економічні та екологічні системи. Роль правоохоронних та гуманітарних організацій у реагуванні на надзвичайні ситуації. Міжнародна співпраця у попередженні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Послідовність дій у надзвичайних ситуаціях природного характеру

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж). Правила поведінки і дії працівників у НС природного характеру. Правила евакуації для працівників закладу освіти. Порядок евакуації. Захист: процедури евакуації, пошук притулку та безпечних зон. Екстренні заходи: надання першої допомоги та врятованим, врятування заблокованих або постраждалих. Спільна діяльність між рятувальними службами, владними структурами та громадськістю. Відновлення житлових та інфраструктурних об'єктів, медичних послуг, освіти та інших сфер життєдіяльності.

Тема 3. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру

Захист населення від небезпечних факторів. Колективні засоби захисту населення. Дії в разі вчинення терористичного акту (вибуху). Дії при виявленні вибухових пристроїв або

підозрілих предметів. Дії у випадку обвалення будівель, споруд. Дії у випадку перебування під завалом. Організація та проведення евакуаційних заходів для цивільного населення під час надзвичайних ситуацій. Координація дій правоохоронних органів у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру. Організація, надання гуманітарної допомоги, медичного забезпечення для постраждалих у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення доступної та інформативної комунікації з громадськістю та засобами масової інформації під час надзвичайних ситуацій. Відновлення та реабілітація: організація процесу відновлення та реабілітації суспільства після надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру.

Очікувані результати за варіативною складовою професійного модуля 2.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- теоретичних засад інклюзивної освіти, її цілей, принципів та основних концепцій;
- особливостей та причин освітніх та психологічних втрат у сучасному освітньому середовищі;
- наслідків освітніх та психологічних втрат (низький рівень успішності, втрата навчальної мотивації та погіршення ментального здоров'я). принципів демократії в школі;
- сутності поняття «команда», ролі та лідерство в команді, «фасилітація», сфери її застосування;
- видів надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру;
- визначення основних етапів та принципів організації заходів захисту в надзвичайних ситуаціях;
- розпізнавання потенційних загроз та ризиків, що виникають у надзвичайних ситуаціях.

Уміння:

- виявляти й адаптувати навчальні матеріали та методики з урахуванням різних особливих освітніх потреб здобувачів освіти;
- застосовувати засоби та методи інклюзивної педагогіки для створення сприятливого освітнього середовища для всіх здобувачів освіти, враховуючи їхні індивідуальні особливості та потреби;
- використовувати підходи до компенсації освітніх втрат;
- володіти навичками ефективної підтримки здобувачів освіти та сприяє їхньому здоровому психологічному розвитку;
- визначати і використовувати сучасні методи та форми мотивації сучасних здобувачів освіти до навчання;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- добирати та практично застосовувати методи фасилітації в діяльності команд;
- визначати способи мотивації до участі у команді;
- моделювати можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- брати участь у створенні безпечної освітньої екосистеми закладу освіти;
- планувати та виконувати евакуаційні процедури в разі надзвичайних ситуацій;
- працювати в команді, координувати дії групи та, у необхідних випадках, брати на себе лідерську роль для досягнення спільної мети;
- швидко та об'єктивно оцінювати ситуацію, а також приймати належні рішення щодо дій відповідно до оточуючих обставин.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення справедливості, рівності права всіх дітей на якісну освіту та доступ до освітніх можливостей, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб;
- розвиток відповідальності та дбайливого ставлення до безпеки учасників освітнього процесу та їхнього оточення;
- необхідність розроблення та реалізації спеціальних програм та стратегій для подолання освітніх та психологічних втрат;

- розвиток навичок у сфері безпеки, готовності до дій у надзвичайних ситуаціях;
- оцінювання переваг культури демократії у школі;
- демонстрація ціннісного ставлення до членів команди;
- мотивація членів команди;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності.

Модуль 3. Фаховий. Організація роботи соціального педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти

3.1. Інваріантна складова модуля

3.1.1 Соціально-педагогічний супровід сімей, які опинились у складних життєвих ситуаціях

Проблеми сімей зі складними життєвими обставинами. Дослідження характерних особливостей означеної проблематики. Здійснення аналізу статистичних даних розповсюдження цього явища в Україні. Обговорення питань сімей з несприятливим психологічним кліматом. Обговорення алгоритму роботи психологічної служби з виявленими сім'ями, які потрапили в складні життєві обставини.

3.1.2 Девіантна поведінка молоді: причини та профілактика

Поняття девіантної поведінки. Види, ознаки і наслідки. Адиктивна поведінка. Делінквентна поведінка. Обмін досвідом у групах щодо профілактики девіантної поведінки серед дітей і молоді. Соціальне середовище та вплив рівнів соціальної підтримки. Психологічні та емоційні фактори. Вплив навчального середовища. Культурні та вікові впливи.

3.1.3 Допомога здобувачам освіти, які зіштовхнулись із психотравмуючими подіями

Фази сприйняття військових подій, та реагування дітей різного віку на них. Навчання за ознаками адаптації здобувачів освіти до травматичних подій. Техніки допомоги дітям: “дистанціювання”, “заземлення”, регуляції емоційного дистресу, активації та “адсорбації” ресурсів. Розвиток індивідуальних стратегій маніпулювання стресом. Розвиток навичок саморегуляції. Забезпечення безпечного та підтримуючого середовища навчання для здобувачів освіти.

3.1.4 Попередження та профілактика проявів суїцидальної поведінки у підлітків

Поняття суїцид. Ознаки суїцидальної поведінки. Маркери суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти. Методи запобігання та профілактики проявів. Вивчення та розуміння ризикових факторів, які можуть призвести до суїцидальних думок та дій у здобувачів освіти. Стимулювання взаємодії та підтримки. Підвищення самооцінки та самовпевненості. Навчання підлітків ефективно взаємодіяти з оточуючими. Психологічна та емоційна підтримка

3.1.5 Забезпечення психологічної безпеки учасників освітнього процесу

Розкриття безпечного освітнього середовища. Визначення негативних явищ серед здобувачів освіти. Розгляд способів забезпечення безпечного освітнього середовища в закладі освіти. Психологічна безпека. Розуміння кібербезпеки та профілактика. Профілактика булінгу, конфліктів та насильства серед здобувачів освіти. Розвиток позитивної клімату та взаєморозуміння.

3.1.6 Здоровий спосіб життя. Профілактика шкідливих звичок

Розкриття питання здорового способу життя. Визначення ситуації ризику на здоров'я підлітків внаслідок шкідливих звичок. Розгляд способів профілактики шкідливих звичок у підлітковому віці, навчання дітей протистояти соціальному тиску. Роль активного соціального життя у збереженні здоров'я. Способи підтримки та розвитку взаємовідносин з різними соціальними групами. Важливість психологічного та емоційного благополуччя. Профілактика куріння та вживання алкоголю. Негативний вплив на здоров'я від наркотиків та інших шкідливих речовин.

Очікувані результати за інваріантною складовою фахового модуля 3.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- ключових законодавчих актів та нормативних документів, що регулюють діяльність соціального педагога в закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- етико-правових норм, організаційно-методичних принципів функціонування соціального педагога в закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- вимоги до ведення обов'язкової документації соціального педагога в закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- сутності поняття “команда”, ролі та лідерство в команді, “фасилітація”, сфери її застосування;
- основних напрямів та завдань соціального педагога в закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- основ соціально-емоційного розвитку й навчання;
- концепцій, методів і прийомів створення безпечного освітнього середовища;
- особливостей створення умов для збереження психологічного і соціального здоров'я в здобувачів освіти в закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- важливості індивідуалізованого підходу до розвитку у професійній діяльності.

Уміння:

- організації власної професійної діяльності на основі знання норм, принципів, процедур та стандартів професії;
- здійснення соціального супроводу в закладі професійної (професійно-технічної) освіти, забезпечення соціальної складової освітнього процесу;
- реалізації завдань адаптаційного супроводу, забезпечення фахової підтримки у ситуаціях вікового, особистісного, соціального, інституційного та професійного становлення особи, групи, організації, спільноти;
- оцінювати власну роботу відповідно до поставлених завдань;
- планувати та організовувати свою роботу відповідно до потреб здобувачів освіти, викладачів та батьків;
- упровадження основних технологічних прийомів щодо попередження та подолання негативних форм реагування здобувачів освіти на психологічно та соціально складні умови;
- сприяти розвитку соціально-емоційних навичок здобувачів освіти;
- визначати способи мотивації до участі у команді;
- моделювати можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі;
- володіти технологіями створення безпечного освітнього середовища;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- високий рівень професійної етики, довіра до клієнтів;
- уміння прийняти та розуміти різноманітність поглядів, культурних та соціальних реалій, що можуть спостерігатися серед здобувачів освіти, викладачів;
- вибір цінностей психічного і психологічного здоров'я;
- бажання співпрацювати зі здобувачами освіти, вміння слухати та враховувати їхні погляди та думки;
- бажання постійно вдосконалювати свої знання та навички, досліджувати нові методи та підходи в психологічній практиці;

- готовність надавати підтримку та допомогу всім, хто її потребує, незалежно від їх соціальної чи особистісної ситуації;
- описує переваги культури демократії у закладі професійної (професійно-технічної) освіти;
- демонструє ціннісне ставлення до членів/кинь команди;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- особистісний розвиток і рефлексія професійної діяльності.

3.2. Варіативна складова модуля

3.2.1 Особливості психологічної взаємодії з вихованцями цифрового покоління

Тема 1. Цифрове покоління у контексті теорії поколінь

Інформаційне суспільство як етап розвитку цивілізації. Типологія поколінь у ракурсі соціокультурного простору. Переформатування понятійного мислення у парадигмі кліпової культури. Теорія поколінь як сукупність суспільно-наукових підходів в царинах соціології, філософії та психології. Стратегія конструктивної комунікації в розрізі теорії поколінь.

Тема 2. Феномен «кліпового мислення» в контексті навчальної діяльності вихованця цифрового покоління

Кліпове мислення як спосіб пізнання. Ключові ознаки трансформації моделі споживання інформації дітьми інтернет-покоління. Ризики маніпулятивного впливу в реаліях кліпової свідомості. Психолого-педагогічні особливості дітей, яким притаманне кліпове мислення.

Тема 3. Методи ефективної педагогічної взаємодії з сучасним вихованцем

Візуалізація та мультимедійність як визначальні фактори взаємодії з віртуальним інформаційним середовищем. Освітні практики активізації переваг кліпового мислення. Візуалізація як основа успішної інтернет-комунікації.

3.2.2 Ненасильницьке спілкування як інструмент вирішення конфліктів

Тема 1. Основи ненасильницького спілкування

Визначення понять, принципів та стратегій. Емпатія та співчуття у ненасильницькому спілкуванні. Конфліктологія та вирішення конфліктів без насильства. Конструктивна комунікація шляхом вираження своїх почуттів та потреб без агресії. Використання "Я-повідомлень" для чіткого формулювання власних думок та почуттів.

Тема 2. Активне слухання: техніки та практики

Розуміння важливості уважного слухання. Комунікаційні навички для досягнення взаємопорозуміння та уникнення конфліктів. Позитивне підсилення та мотивація у ненасильницькому спілкуванні. Освоєння стратегій мирного вирішення конфліктів. Розвиток навичок співпраці та пошуку компромісів. Розвиток навичок співпраці та пошуку компромісів.

Тема 3. Культурна чутливість та різноманітність у ненасильницькому спілкуванні

Розвиток ефективного спілкування в різних контекстах: робота, сім'я, соціальні сфери тощо. Гендерні аспекти ненасильницького спілкування. Створення позитивного робочого та навчального середовища через ненасильницьке спілкування. Розуміння та прийняття різних точок зору та культурних особливостей. Відчуття поваги до різноманітності думок та переконань.

3.2.3 Педагогічний коучинг як технологія професійного розвитку освітян

Тема 1. Освітній коучинг як інноваційна технологія розкриття внутрішнього потенціалу особистості

Чим викликаний інтерес до освітнього коучингу. Визначення поняття та принципи педагогічного коучингу. Роль коуча та коучингові компетенції вчителя. Техніки освітнього коучингу. Цілі коучингу в освіті. Чотири базові етапи коучингу.

Тема 2. Особливості занять в стилі коучингу

Універсальність освітнього коучингу. Партнерське комунікативне співробітництво; розкриття потенціалу особистості для досягнення максимально значущого результату; супровід учня, що дозволяє переміститися із зони проблеми в зону ефективного її рішення; сприяння і допомога особистості в пошуку її власних рішень; підтримка учня за індивідуальною освітньою траєкторією. Активне слухання та емпатія у взаємодії з учителем. Використання запитань для спрямування на рефлексію та саморозвиток.

Тема 3. Ключові компетенції педагога-коуча

4 головні елементи коучингової взаємодії. Уміння будувати партнерські відносини. Системне та позитивне мислення. Основа коучингу: партнерство, розкриття потенціалу, результат. Організація коучингових сесій та взаємодія з вчителями. Запобігання та вирішення можливих труднощів у процесі реалізації коучингу. Індивідуалізація підходу до кожного вчителя. Врахування особистих та професійних характеристик вчителя під час коучингового процесу.

3.2.4 Кабінет безпеки в закладі професійної (професійно-технічної) освіти: компетентнісний потенціал та методика використання

Тема 1. Кабінет безпеки – частина освітнього середовища закладу професійної (професійно-технічної) освіти

Сутність понять безпека, освітнє середовище, охорона праці. Державна політика щодо охорони праці. Нормативно-правове підґрунтя створення та функціонування кабінетів безпеки в ЗПТО. Правові та організаційні основи охорони праці в закладі ПТО. Інструкції з Техніки безпеки та охорони праці.

Принципи організації освітнього простору в кабінеті безпеки. Інформаційні зони кабінету безпеки ЗПТО.

Роль педагогів та майстрів з виробництва у формуванні навичок безпечної поведінки. Професійний стандарт про безпекову складову професійної компетентності вчителя.

Тема 2. Основи безпеки праці в галузі

Загальні питання безпеки праці. Зони небезпеки та їх огороження. Запобіжні надписи та сигнальні фарбування. Знаки безпеки. Мікроклімат виробничих приміщень.

Поводження в надзвичайних ситуаціях. План евакуації. Вимоги безпеки до майстерень. Вимоги безпеки до лабораторій.

Тема 3. Інструменти формування навичок безпеки й здоров'язбереження

Інтеграційний підхід до організації освітнього процесу в кабінеті безпеки. Проблемне навчання як ефективний метод розвитку здатності до прогнозування в ситуації небезпеки. Застосування технології критичного мислення для формування навичок безпеки й здоров'язбереження. Тренінгові вправи й моделювання життєвих ситуацій як способи вироблення навичок безпеки. Проектна діяльність: мотиваційний потенціал і розвиток креативного мислення.

Очікувані результати за варіативною складовою фахового модуля 3.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій трансформації пізнавальної діяльності вихованців цифрового покоління в інформаційному суспільстві;
- проблемних аспектів та переваг кліпового мислення у дітей інтернет-покоління;
- методи національно-патріотичного виховання здобувачів освіти;
- сутності, значення медіаграмотності та медіаосвіти;
- розрізнення правдивої та неправдивої (фейкової) інформації;
- умов ефективної організації процесу пошуку учнем шляхів досягнення важливих для нього цілей і вибору оптимального темпу просування;
- інноваційних методик і технологій;
- ключових моментів коучингу;
- соціально-економічного значення охорони праці;

- правила безпеки на виробництві та в надзвичайних ситуаціях.

Уміння:

- адаптувати методичні прийоми та способи педагогічної взаємодії до особливостей сприйняття інформації сучасними вихованцями;
- використовувати в освітньому процесі корисні навички сучасних дітей щодо взаємодії з різноформатним контентом.
- формувати у вихованців ключові компетентності та вміння;
- ефективної взаємодії й співпраці в команді;
- організовувати освітню діяльність із застосуванням інструментів медіаграмотності;
- впевнено орієнтуватися в інформаційному просторі;
- встановлювати партнерські взаємостосунки між з учнями; визначає завдання для досягнення конкретної мети;
- досліджувати поточну ситуацію чи проблему; визначає внутрішні і зовнішні перешкоди на шляху до результату;
- здійснювати профілактико-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності;
- організувати безпечне освітнє середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей;
- готовність самотійно впроваджувати медіаграмотність в практику освітньої діяльності;
- позитивне ставлення до загальнолюдських цінностей;
- демонструє ціннісне ставлення до учасників освітнього процесу;
- життя і здоров'я - найбільші цінності для людини;
- навички - найважливіше пристосування людини до надзвичайних ситуацій;
- дотримання правил безпеки праці – запорука здоров'я людини й частина її культури.

Рекомендовані джерела

1. Антонченко М.О. Медіаосвіта в професійній підготовці вчителя. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2017. 84 с.
2. Баришполець О.Т. Брехня в інформаційному просторі та міжособовій комунікації: монографія. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 648 с.
3. Барна М.В. Іміджологія: навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2018. 217 с.
4. Бахадова Е.В. Неблагополучна сім'я як фактор формування девіантної поведінки дітей. Питання психології. 2009. № 1, С. 37-50.
5. Бахтіна Г.П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>.
6. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
7. Бех І.Д., Чорна К.І. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України (програмно-виховний контекст). Київ, 2014. 44 с.
8. Богосвятська А.М., Кудрик Л.Г. Сучасний педагог – тренер з розвитку і гармонізації особистості: посібник для вчителя-практика. Львів: КЗ ЛОР «ЛОШПО», 2017. 76 с.
9. Боровко Н.М. Особливості соціальної роботи з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах в умовах патронатної сім'ї: магістерська робота / Сумський ДПУ ім. А.С. Макаренка. Суми, 2020. 195 с.
10. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ: Либідь, 2005. 400 с.

11. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: <<http://www.who.int/topics/tobacco/ru/>>
12. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2017. 190с.
13. Горбовий А., Халецька А. Тайм-менеджмент 55+: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку». Київ, 2017. 57 с.
14. Горlach Д. Кліпове мислення як фактор впливу на організацію мережових видань. Український інформаційний простір. 2016. № 4, С. 15-19.
15. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. В.Глінка. Київ: Наш формат, 2019. 288 с.
16. Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1077
17. Європейське мовне портфоліо: методичний посібник. URL: <http://surl.li/eakzd>
18. Єхалов В.В., Седінкін В.С., Баранник С.І. Кліпове мислення. Актуальні питання освіти і науки: збірник наукових статей: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10-11 лист. 2017). Харків, 2017. С. 172-178
19. Здоровий спосіб життя. URL: <http://4brain.ru/zozh/pitanie.php>
20. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
21. Іванов В.Ф. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; за наук. ред. В.В. Різуна. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
22. Іллїна О.В. Проблема вмінь, необхідних для організаторської діяльності вчителя, в історії педагогічної думки. Вісник Житомирського державного педагогічного університету. 2018. № 24, С. 63-66.
23. Інформаційні плакати про безпеку в мережі «Моя територія безпеки – приклад для твоєї». URL: <https://prosvitcenter.org/product/digitalsafety/>
24. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: навч. посіб. Київ: Либідь, 2021. 424 с.
25. Карпюк І.Ю., Обезюк Т.К. Основи здорового способу життя. Практичні заняття: навч. посібник для студентів. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 314 с.
26. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ: Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
27. Книш І.В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку ХХІ століття: матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24- 25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І.П. Мозгового. 2018. С. 48-49.
28. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
29. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с. URL: <https://bit.ly/32AKTTK>
30. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya (дата звернення: 16.01.2018).
31. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу у дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посібник / С.О. Богданов та ін. Київ: НаУКМА, 2017. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707671/1/KRP2017.pdf>
32. Кремень В.Г. Сучасне мислення й освіта: методологічний концепт. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць. 2017. С. 8-15.
33. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ: Грамота, 2007. 576 с.
34. Кудрик Л.Г., Бешлей А.В., Мельник У.Р. Казка мого життя: коучингові техніки і психологічні практики для зміни життєвого сценарію: практичний посібник для психологів,

педагогів, коучів і тренерів. Львів, 2019. 176 с.

35. Кушнерчук М. Вплив батьківських сценаріїв на економічну свідомість. Соціальна психологія. 2006. № 5, С. 40–44.

36. Макаренко О.М., Андрейчева А.О. Поняття девіантної поведінки в соціальному та психологічному аспектах. Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. 2015. Т. 125, С. 61–64.

37. Матеріали проєкту “Про.Спільноти: безпечне та сприятливе середовище для навчання дітей”. URL: <https://prosvitcenter.org/projects-and-program/proiekt-pro-spilnoty-bezpechne-ta-spryiatlyve-seredovyshche-dlia-navchannia-ditey/>

38. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Т. Бакка та ін.; за ред. О. Волошенюк, Г. Дегтярьової, В. Іванова. Київ: ЦВП, АУП, 2017. 197 с.

39. Медіа-маніпуляція. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 26.12.2017).

40. Мельничук О.В., Білошапка Н.І. Психологія ненасильницького спілкування: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавництво "Либідь", 2018. 291 с.

41. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика: монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.

42. Моцовкина Е.В. Соціальний супровід дітей із неблагополучних сімей в умовах сучасного суспільства. Інноваційна наука. 2016. № 2, С. 29–36.

43. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2016. 72 с.

44. Організація соціально-психологічного супроводу дітей, сімей, які постраждали внаслідок військових конфліктів / Г.М. Герило та ін. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 128 с.

45. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія / Л.Б. Лук'янова та ін. Київ: Педагогічна думка, 2012. 272 с.

46. Освітні втрати: підходи до вимірювання та компенсації. URL: https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/zapyska_osvitni-vtraty.pdf

47. Особливості діяльності психологічної служби у закладах освіти в умовах дистанційного навчання: методичні матеріали / Т.В. Войцях та ін. Черкаси: видавець Чабаненко Ю., 2020. 112 с. URL: <https://cutt.ly/ohA3OAU>

48. Остапенко Г.С., Остапенко Р.І. Аналіз особливостей особистості підлітків з девіантною поведінкою. Перспективи науки і освіти. 2013. № 1, С. 54-60.

49. Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах: навч.-метод. посіб. / С.О. Богданов та ін.; за заг. ред. В.М. Чернобровкіна, В.Г. Панка. Київ: Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017. 208 с.: іл., табл. URL: <https://cutt.ly/41ZBVFb>

50. Помилуко В.Ю. Психологія розвитку ключових компетентностей у дорослому віці: дис. ... доктора психол. наук. Київ, 2020. 541 с.

51. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19/print>

52. Про запобігання і протидію домашньому насильству: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

53. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.22 № 905 URL: <http://surl.li/dpfpg> (дата звернення 20.10.2023).

54. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 року №103/98-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 32, ст. 215.

55. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади. URL: <https://prosvitcenter.org/course/onlayn-kurs-pro-bezpeku-bezpechna-osvitnia-ekosystema-hromady/>

56. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про. Світ», 2023. 518 с

57. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: посібник для тренера /за заг. ред. А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 290 с.
58. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с.
59. Психологія сім'ї: навчальний посібник / Л.В. Помиткіна та ін. Київ: НАУ-друк, 2010. 270 с.
60. Рекомендації ЮНІСЕФ та Міністерства освіти і науки України щодо організації програм із надолуження освітніх втрат. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf>
61. Рень Л.В. Соціально-педагогічні умови профілактичної роботи з дітьми вулиці : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Київ, 2011. 20 с.
62. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: навч.- метод. посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В., 2016. URL: http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_65.html
63. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: навч.-метод. посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В. 2016. 192 с.
64. Розенберг М.Б. Ненасильницька комунікація: мова життя. Київ: Видавництво "К.І.С.", 2013. 291 с.
65. Сидоренко В.В. Положення «Про педагогічний коучинг у системі післядипломної освіти». Донецьк: Витоки, 2014. 63 с.
66. Скрипник М.І. Технології професійного розвитку педагогів: навч.- метод. посіб. / Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2022. 231 с.
67. Сміливі навчати: практичний poradник для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти / уклад.: А.В. Аносова, Л.А. Петушкова. Київ: Навчай для України, 2023. 220 с.
68. Сміт Д. Довідник "Лінивого" Вчителя / пер. з англ. О.С. Любченко. Харків: ВГ «Основа», 2021. 271 с.
69. Соціальна педагогіка: підручник / за ред. А.Й. Капської. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 488 с.
70. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / Т.М. Титаренко та ін.; за наук. ред. Т.М. Титаренко. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
71. Старовойт О.В. Психологія ненасильницької комунікації. Київ: Видавництво "Академія", 2015. 293 с.
72. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Нічога С.О., 2018. 174 с.
73. Стегній О.Г. Девіантна поведінка. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: <https://esu.com.ua/article-23844>.
74. Столярчук О.А. Психологія сучасної сім'ї: навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2015. 136 с.
75. Стоп шкільний терор. Особливості цькування у дитячому віці. Профілактика та протистояння булінгу. Київ: Український інститут дослідження екстремізму, 2017. 84 с.
76. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога: навчальний посібник / уклад.: Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
77. Тренерський довідник. Роль молоді у трансформації конфлікту / Надін Ліамурі-Байя та ін. Рада Європи та Європейська Комісія. 294 с.
78. Удовиська Т.А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву в процесі навчання. Вища освіта України. Вип. 31. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського

- простору / Ін-т вищої освіти НАПН України. 2013. Том VIII (50), С. 407-416.
79. Формування здорового способу життя: навч.-метод. рекомендації / Т. Андрійченко та ін. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2018. 100 с.
80. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
81. Чернова Т. Формування коучингової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання у ВНЗ. Четвертий український педагогічний конгрес: збірник наукових праць конгресу. 2014. С. 166-172.
82. Що таке емоційний інтелект, ненасильницьке спілкування та як мирно розв'язувати конфлікти. URL: <https://nus.org.ua/articles/shho-take-emotsijnyj-intelekt-nenasylnytske-spilkuвання-ta-yak-mugno-rozv-yazuvaty-konflikty/>
83. Якобчук А.В., Курик О.Г. Основи медичної валеології: навчальний посібник. 2-ге. вид. Київ: Ліра-К, 2017. 244 с.